

Půjčte si a pětkrát přeplatíte. Kde si rozhodně nepůjčovat a jak se vyvléknout z nemravného úvěru?

26.11.2024 - Gabriela Hájková | Internet Info

Pětinásobné přeplacení vypůjčené částky, úrok až 1 % denně i zavádějící údaje v úvěrových kalkulačkách. To jsou některého ze závěrů nového Indexu odpovědného úvěrování, který pravidelně zveřejňuje organizace Člověk v tísni.

Tentokrát Index porovnává 32 bankovních a nebankovních poskytovatelů spotřebitelských úvěrů, nově však hodnotí také tzv. míru lstivosti. Jde o poměr mezi úrokovou sazbou, kterou věřitelé inzerují, a tou, za niž si pak opravdu půjčíte. Nejhuře si v tomto ohledu vedou FlexiFin, Creditea a Kimbi. Vždy je lepší se kvůli podobným manipulacím řídit ukazatelem RPSN (roční procentní sazbu nákladů), který zahrnuje kromě úroků i případné poplatky.

O celkovém umístění v Indexu odpovědného úvěrování a rozhoduje kromě ceny úvěru také dostupnost důležitých informací nebo srozumitelnost rady, co dělat při problémech se splácením.

Podle analytika Davida Borgese, jednoho z autorů, který Index sestavuje, získaly nejlepší poskytovatelé úvěrů čtyři hvězdy, přijatelní jsou ale podle něj i ti se třemi. U ostatních platí, že čím méně hvězd, tím více opatrnosti je třeba. Společnostem s jednou nebo žádnou hvězdou byste se ale měli ve vlastním zájmu spíš vyhnout.

Vítězem letošního Indexu je společnost Air Bank a Zonky (skupina PPF), obě získaly shodně 93 bodů. S malým odstupem pak následuje mBank, Česká spořitelna a Komerční banka. *Všechny tyto společnosti poskytují úvěry za přijatelných cenových podmínek, zároveň jsou transparentní a vcelku klientsky vstřícné*, okomentoval výsledky Borges s tím, že v první desítce se drží i tři nebankovní společnosti, což podle něj svědčí o tom, že ne každá nebankovní společnost musí být problematická.

Modelovým příkladem pro srovnání cen byla 50tisícová půjčka, pravidelně splácená po dobu dvou let. Úroková sazba takového úvěru se dle srovnání u těch nejlepších pohybuje zpravidla mezi 10 až 15 % ročně. Celkové náklady (částka, kterou za dva roky přeplatíte) se pak zpravidla vejdou do 10 tis. Kč.

Ve spodní části žebříčku jsou naopak poskytovatelé, kteří si podle Borgese za půjčku účtují až stovky procent ročně, takže dlužník během dvou let zaplatí třeba dvojnásobek jistiny, nebo i více.

Nejdražší dlouhodobé půjčky nyní podle Indexu poskytují CFG Credit, ViaSMS či FlexiFin. Úroková sazba u některých z nich dosahuje i procento denně, takže dlužník půjčku během dvou let přeplatí až pětkrát.

Vyšší cena půjčky může mít svoje opodstatnění. Při půjčování peněz totiž platí jednoduchá rovnice: čím vyšší je riziko, že dlužník nebude schopen splácet, tím je půjčka dražší. Pokud ale věřitel žádá násobky toho, co si dlužník vypůjčil, stává se často sám příčinou, že dlužník nezvládá splácet a dostává se do dluhové pasti, vysvětlil analytik, který připomněl, že by extrémně drahé půjčky mohly do dvou let z českého úvěrového trhu zmizet. Nařizuje to totiž evropská legislativa na ochranu spotřebitele. O konkrétní podobě pro české prostředí se ale zatím jen jedná. *Varianta, která nám dává největší smysl, staví na ustálené judikatuře. Tedy na názoru, že roční průměrná sazba nákladů*

by neměla překračovat čtyřnásobek obvyklé bankovní úrokové sazby či podobného parametru, uvedl Daniel Hůle, vedoucí programu Dluhové poradenství Člověka v tísní s tím, že u malých a krátkých půjček by tento limit mohl být doplněn nějakým paušálem na úhradu nezbytných nákladů věřitele.

Borges upozornil, že některé půjčky jsou kromě vysoké ceny ale nevhodné i svou konstrukcí. *Společnost CFG Credit nabízí například půjčky, u nichž se v měsíčních splátkách hradí pouze úrok a vypůjčenou jistinu je třeba uhradit jednorázově na konci. Problematické mohou být ale i běžné revolvingové úvěry, kde dlužník splácí jen tzv. minimální splátku. Celkový dluh proto klesá velmi pomalu, pokud vůbec,* popsal Borges.

Věřitelé také různě nastavují účtování zákonných sankcí, o které lze navyšovat dluh při nesplácení. Z bank je využívá jen ČSOB, Fio Banka a Inbank, z nebankovních společností většina.

Dalším nešvarem nemravných půjček je nedostatečné posuzování schopnosti splácet. Někteří poskytovatelé úvěrů nepožadují doklady o příjmech nebo neprověřují závazky dlužníků v některých úvěrových registrech.

Poskytovatelé úvěrů mají dle zákona prověřit, jestli jste schopni půjčku splácet. Někteří věřitelé to stále nedělají a navíc poskytují úvěry s nemravně vysokým úrokem. Organizace Člověk v tísní proto před časem představila bezplatnou aplikaci, jež snadno ověří, zda je váš úvěr v souladu se zákonem. Pokud zjistíte, že není, mohli byste z toho profitovat.

Aplikace Lichvolapka by vám měla po zadání údajů o úvěru orientačně sdělit, jestli je smlouva v souladu se zákonem. Pokud není, může jít o neplatnou smlouvu. To v důsledku může vést k tomu, že za takový úvěr nemusíte platit žádné úroky a stačí splatit jen původní částku, kterou jste si půjčili. Dluhová poradci organizace Člověk v tísní pomáhají spotřebitelům jejich úvěrové smlouvy posoudit a vyjednat s úvěrovou společností nápravu.

<https://www.mesec.cz/aktuality/pujcte-si-a-petkrat-preplatite-jak-se-vyvleknout-z-nemravne-pujcky>